

heemkundekring de Heerlijckheid Nispen

JAARVERSLAG

2015

1. Voorwoord.

Onderstaand verslag hoopt een zo volledig mogelijk beeld te geven van de activiteiten van heemkundekring in het jaar 2015. Tevens legt het bestuur in dit jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beleid.

Voor de heemkundekring was 2015 een succesvol jaar. Met name de archeologische vondst daterend uit de ijzertijd, die uniek is voor deze regio, vormde een hoogtepunt. De afronding van de herinrichting van het Kerkplein en de bouw van het openluchttheater in de Turftuin maakten 2015 tot een historisch jaar voor het dorp Nispen, met als bekroning de winst van de Brabantse Dorpen Derby.

2. Leden.

Het ledental van heemkundekring de Heerlijkheid Nispen kende in 2015 een lichte daling ten opzichte van het voorgaande jaar. In totaal waren er 297 personen lid, waarvan 263 met een volledig lidmaatschap en 34 gezinsleden.

In 2015 overleden vier leden: mevrouw H.M. de Rooij–Scheepers, de heer A.C.W.M. Aerden, mevrouw W.G.M. Michielsen–Uijtdehaag en mevrouw E.S.L. Broeren–de Smedt. Het bestuur heeft namens de vereniging zijn medeleven betuigd aan de nabestaanden. Ook aan andere droeve en blijde gebeurtenissen in het persoonlijk leven van de leden heeft het bestuur, indien het daarvan op de hoogte was, aandacht besteed.

De contributie bedroeg in 2015 € 15 voor een volledig lidmaatschap en € 6 voor huisgenoten. De verschuldigde contributie werd door 221 leden per automatische incasso betaald.

3. Bestuur.

De samenstelling en portefeuillevindeling van het bestuur was in 2015 als volgt:

- René Leijdekkers, Voorzitter
Portefeuille: Algemene bestuurszaken, Redactie Nispens Heemnieuws, Archeologie, landschap en monumenten, Deelnemersraad Stichting Dorpshuis Nispa, Cultuurhistorisch Netwerk, Erfgoedoverleg gemeente Roosendaal, Jeugdbeleid (samen met Toine Rens)
- Toine Rens, Vice-voorzitter
Portefeuille: Verhuur en onderhoud materialen, Ledenactiviteiten, Jeugdbeleid (samen met René Leijdekkers)
- Inge Aerden, Secretaris
Portefeuille: Correspondentie en verslaglegging, Contactpersoon Werkgroep Interviews, Regiovergadering Brabants Heem
- Kees Schrauwen, Penningmeester
Portefeuille: Financiën, Ledenadministratie

Het bestuur deed in de nieuwsbrief en in het dorpsmededelingenblad *Onder de Toren* oproepen aan kandidaat-bestuursleden om zich te melden. Ook zijn er twee kandidaten mondeling gepolst of hij bereid was zitting te nemen in het bestuur. Deze acties hebben niet tot uitbreiding van het bestuur geleid.

Een aantal portefeuilles en taken werden vervuld door niet-bestuursleden:

- Corné Uijtdewilligen: Contactpersoon Beheerscommissie (samen met Henk Baselier), Redactie websites, Straatnaamgevingcommissie van de gemeente Roosendaal.
- Henk Baselier: Contactpersoon Werkgroep Redactie Jaarboek.

- Marius Broos: Redactie publicaties Gemeentearchief Roosendaal.
- Arthur van Hooijdonk: Hulp en advies inzake ICT en automatisering.

In 2015 vonden er acht bestuursvergadering plaats. In de vergaderingen kwamen zaken aan de orde die verband hielden met het bestuur, de vereniging of heemkunde in het algemeen. Er werd vergaderd bij de bestuursleden thuis.

Een afvaardiging van het bestuur was aanwezig bij twee regiobijeenkomsten van Stichting Brabants Heem, de Deelnemersraadsvergadering van Stichting Dorpshuis Nisipa, en het Erfgoedoverleg van de gemeente Roosendaal.

4. Algemene Ledenvergadering.

Op donderdag 27 februari vond in Dorpshuis Nisipa, Bergsebaan 8 Nispen de Algemene Ledenvergadering 2015 plaats. Aanwezig waren het voltallig bestuur en dertien leden. De aanwezigen werden verwelkomd met koffie en iets lekkers erbij. De agenda werd aangevuld met het punt contributieverhoging.

De aanwezige leden stelden het verslag van de Algemene Ledenvergadering 2014 ongewijzigd vast. Naar aanleiding van het jaarverslag 2014 werden enkele opmerkingen gemaakt, maar het verslag werd inhoudelijk ongewijzigd vastgesteld.

Het financieel jaarverslag 2014 werd toegelicht door de penningmeester. Het jaar werd afgesloten met een klein overschot. Het bestuur zag daarom geen noodzaak om de contributie in 2015 al te verhogen en stelde voor om deze maatregel pas in 2016 in te laten gaan. De ledenvergadering stemde hiermee in en verleende op voorstel van de kascontrolecommissie decharge aan het bestuur voor het gevoerde financiële beleid. Geen van de aanwezigen stelde zich beschikbaar om de plaats van het aftredend lid van de kascontrolecommissie mevrouw C. Verbraak-van Haperen in te nemen. De voorgestelde begroting 2015 werd ongewijzigd aangenomen.

Bestuurslid T. Rens presenteerde het activiteitenprogramma 2015. De voorzitter deed namens het bestuur twee mededelingen. Twee leden maakten gebruik van de rondvraag.

Na sluiting van de vergadering werd er nog een korte quiz in de vorm van een afvalrace gehouden over de actualiteiten uit 2014. De heer. P. van Wesel toonde zich de beste en mocht de wisselbeker in ontvangst nemen. De heer. A. van Hooijdonk en mevrouw L. Gommeren-van Eekelen eindigden op de tweede en derde plaats. Voor alle drie was er een prijsje beschikbaar.

5. Huisvesting.

Om de collecties zoveel mogelijk op een centrale plaats beschikbaar te hebben, huurde de heemkundekring ook in 2015 een ruimte in het Wit-Gele Kruisgebouw, Prins Bernhardstraat 2 Nispen, waarin het ErfgoedCentrum Nispen gehuisvest was. De ruimte werd gehuurd van de Wit-Gele Kruisvereniging Nispen. Het is de heemkundekring tevens toegestaan om gebruik te maken van de centrale wachtruimte.

De heemkundekring organiseerde in 2015 twee inloopochtenden in het ErfgoedCentrum. Daarnaast was het ook mogelijk om het ErfgoedCentrum te bezoeken op afspraak, waar een enkele maal gebruik van werd gemaakt.

Een deel van de collectie voorwerpen werden opgeslagen op de zolder van basisschool De Linde, Dorpsstraat 71 Nispen. Vanwege de ingrijpende renovatie van het gebouw moest de zolder tijdelijk ontruimd worden. De eigendommen van de heemkundekring lagen in die periode opgeslagen bij een verhuisbedrijf.

De tentoonstellingsmaterialen lagen opgeslagen bij de familie de Jong, Dorpsstraat 2 Nispen.

Het verkooppunt van de vereniging was gevestigd bij het secretariaat, Dorpsstraat 26 Nispen.

6. Informatisering.

6.1 Websites.

In vergelijking met 2014 steeg het aantal unieke bezoekers van de website in 2015 met 500 en het aantal bezoeken aan de website nam met 33% toe tot 4.452. De maand mei was de drukste maand ooit en week 35 (24 – 30 augustus) was de drukste week ooit. Deze cijfers tonen aan dat het internet steeds belangrijker wordt als bron van informatie over de geschiedenis en heemkunde van Nispen.

Bestuursleden en andere geautoriseerde personen hadden via het extranet gedeelte toegang tot specifiek bestuurlijke informatie en formulieren.

Via een speciaal weblog 'Op weg naar de bevrijding van Nispen' konden vanaf juni 2014 allerlei belangrijke en minder belangrijke gebeurtenissen gevolgd worden rondom de bevrijding van Nispen en de periode daarna. In juni 2015 volgde de laatste aflevering, waarna het weblog van de website werd verwijderd.

Naast de algemene website, beheerde de vereniging ook een website speciaal voor de jeugd. De recente archeologische vondsten en de herinrichting van het gebied rond de kerk vormden de aanleiding om de 'Nispense Canon' op de jeugdsite te actualiseren. De geschiedenis van Nispen begint nu met het oudst bekende gevonden werktuig van vuursteen in Nispen bij de Bansloot tot de bouw van het openluchttheater in de Turftuin. De vensters zijn uitgebreid met diverse afbeeldingen en ook de plattegrond met de 'historische locaties' is bijgewerkt. De informatie op de jeugdwebsite is overigens ook interessant voor volwassenen die op een laagdrempelige manier wat meer te weten willen komen over de geschiedenis van Nispen.

6.2 Sociale media.

Ook op de sociale media steeg de interesse voor de Nispense heemkundekring. In 2015 verdubbelde het aantal personen (likers) op Facebook bijna: van 42 naar 77. Op Twitter had de heemkundekring eind december 2015 114 volgers. Dat zijn er 28 meer dan aan het begin van het jaar. Via Twitter en Facebook werden allerlei nieuwtjes en wetenswaardigheden over heemkunde en aanverwante zaken die Nispen betreffen gecommuniceerd. Er werden in 2015 geen nieuwe filmpjes op het Youtube kanaal geplaatst. De oudere video's werden ongeveer achthonderd keer bekeken.

6.3 Film- en Fotobank Noord-Brabant.

Eind 2015 waren 6.340 afbeeldingen die zich in de Topografisch Historische Atlas van de heemkundekring bevinden op het openbare gedeelte van de Film- en Fotobank Noord-Brabant geplaatst. Hiermee is de gehele collectie digitaal ontsloten via deze beeldbank.

In 2016 zal de Film- en Fotobank Noord-Brabant worden stopgezet. De ontwikkeling van de opvolger, Brabant Cloud en het collectieregistratiesysteem OSCR, heeft in 2015 echter vertraging opgelopen. Het bestuur moet nog besluiten of onze kring hieraan gaat deelnemen en wat eventueel adequate alternatieven zijn om leden en andere geïnteresseerden de mogelijkheid te blijven geven om de collecties digitaal te raadplegen.

7. Werkgroepen.

7.1 Werkgroep Redactie Jaarboek.

De volgende personen maakten in 2015 deel uit van de werkgroep Redactie Jaarboek: Henk Baselier (redactiesecretaris), Marius Broos (eindredacteur), Madeleine Dekkers–Schepers, Maria Verbraak–van Eekelen en Corrie Verbraak–van Haperen. De werkgroep verzorgde de uitgave van het jaarboek van onze vereniging. Er vonden in 2015 vier redactievergaderingen plaats. Het bestuur ontving van de werkgroep verslagen van de vergaderingen en voortgangsrapportages met betrekking tot het jaarboek.

7.2 Beheerscommissie ErfgoedCentrum Nispen.

De Beheerscommissie ErfgoedCentrum Nispen, bestaande uit Henk Baselier en Corné Uijtdewilligen had tot taak de verwerving, beschrijving en het beheer van de collecties van het ErfgoedCentrum Nispen. De commissie rapporteerde regelmatig aan het bestuur over de stand van zaken met betrekking tot de collecties. De actuele overzichten van de collecties kunnen via de website worden ingezien.

Een van de relaties waarmee de heemkundekring een ruilabonnement onderhield, zegde dit in 2015 op. Het bestuur besloot in te gaan op de uitnodiging van een andere organisatie om een ruilabonnement aan te gaan, waarmee het aantal van 23 ruilabonnementen gehandhaafd bleef. Daarnaast ontving de heemkundekring enkele schenkingen, met name in de vorm van foto's waarvoor wij de schenkers hartelijk danken.

De aantallen beschreven items bedroegen per 31 december 2015:

• Topografisch Historische Atlas:	
- Ansichten	129
- Foto's	5.612
- Kaarten	72
- Tekeningen	33
- Dia's	494
Totaal	6.340
• Bidprentjes	1.398
• Boeken- en tijdschrifttitels	325
• Voorwerpen	106
• Affiches	120
• Video- en filmopnamen	66
• Geluidsopnamen	30
• Trefwoorden documentatie	86
• Inventarisnummers	
Overig verzameld archiefmateriaal	0014

De aantallen die hier worden genoemd betreffen de items voor zover zij zijn beschreven in een databaseprogramma. De feitelijke aantallen (zoals de nog niet beschreven affiches en voorwerpen alsmede de niet in Acces geregistreerde bidprentjes) liggen in een aantal situaties (flink) hoger.

8. Activiteiten en evenementen.

8.1 Winterwandeltocht.

Op zondag 22 februari organiseerde de heemkundekring voor de eerste keer een winterwandeloct. De 59 wandelaars liepen onder zonnige weersomstandigheden een route die vanuit café Tivoli via de Nigtestraat, de Maststraat, de Hollands Diepstraat, de Grensstraat en de Essenseweg weer terugvoerde naar het startpunt. Onderweg moest gespeurd worden naar letters die tezamen een spreekwoord vormden. Francien Rijsbergen, Rina Meul en Anja Pothoven, die de puzzelopdracht het beste uitvoerden, werden beloond met een prijsje. Gelet op de vele positieve reacties van de deelnemers is deze activiteit zeker voor herhaling vatbaar.

8.2 Inloopochtenden ErfgoedCentrum Nispen.

Ook in 2015 organiseerde de heemkundekring weer twee inloopochtenden in het ErfgoedCentrum Nispen, telkens op zaterdag van 10.00 uur tot 12.00 uur.

De inloopochtend van 4 april werd met zestien belangstellenden goed bezocht en ook de pers was aanwezig. Op 3 oktober kwamen er vijf bezoekers een kijkje nemen.

Tijdens de inloopochtenden was het mogelijk om de collecties te raadplegen, vragen voor te leggen, of gewoon gezellig bij te kletsen onder het genot van een bakje koffie.

8.3 Ledenuitstap naar Hasselt.

De jaarlijkse ledenuitstap vond plaats op zondag 7 juni en had het in Belgisch Limburg gelegen Hasselt als reisdoel. Er meldden zich 31 deelnemers aan voor deze excursie. De dag begon met een ontvangst met koffie en Hasseltse speculaas in de net buiten Hasselt gelegen abdij-site Herkenrode, gevolgd door een rondleiding door het recent gerestaureerde abdijcomplex. Na de gezamenlijke lunch, bestaande uit soep, belegde broodjes en een stuk Limburgse vlaai, maakte de groep een geleide stadswandeling door het centrum van Hasselt. De rondleiding eindigde in het Stadsmus. Als afsluiting van de dag werd er in de tuin van het Stadsmus genoten van een heerlijk Herkenrode biertje. Mede door het prachtige weer – zonnig, maar niet te heet – werd het een geslaagde dag.

8.4 Deelname aan de Nispense braderie.

Traditiegetrouw wordt op de laatste zondag van augustus de Nispense braderie gehouden. Evenals in voorgaande jaren was de heemkundekring aanwezig met een kraam. Ondanks de tropische temperaturen was er toch nog een redelijke publieke belangstelling voor dit evenement. De bestuursleden en vrijwilligers die actief waren in de stand van de heemkundekring konden dan ook de nodige belangstellenden verwelkomen voor de aanschaf van een boekje, een ansichtkaart of gewoon een praatje. Een aantal keren werd geïnformeerd naar het nieuw verschenen fiets- en wandelrouteboekje dat bij 'die andere kraam van de heerlijkheid Nispen' verkrijgbaar was. Voor de jeugd was er een gratis spelletje onder het motto "altijd prijs".

8.5 Open Monumentendag.

De landelijke Open Monumentendag 2015 had als thema Kunst & Ambacht. Op 12 september waren in Nispen de molen en de Maria Hemelvaartkerk opengesteld voor het publiek. De molen trok 72 bezoekers die van vrijwillig molenaar Jos Nieuwlaat de nodige uitleg kregen over de geschiedenis en de werking van dit rijksmonument. Helaas trok de Roosendaalse kunstenares Peet Quintus op het laatste moment haar toezegging in om bij de

molen een expositie van schilderstukken op molenzeil te verzorgen. De kerk, waar enkele vrijwilligers van de parochie als suppoost aanwezig waren, werd door 34 mensen bezocht.

8.6 Cultuurhistorische fietstocht.

De belangstelling voor de cultuurhistorische fietstocht op zondag 20 september viel met 21 deelnemers – waarvan 2/3 niet-leden – helaas tegen. Er was een route uitgezet van ongeveer 35 km richting Nispense Achterhoek, Schijf en Visdonk met start en finish in café Tivoli. Ondanks de minder geslaagde activiteit, wil het bestuur ook in 2016 weer een fietstocht organiseren.

8.7 Deelname aan het Roosendaals Treffen.

Als enige de drie heemkundekringen in de gemeente Roosendaal, was onze kring op zondag 27 september aanwezig op het Roosendaals Treffen. Naast promotie van onze jaarboeken en andere producten hadden we in de kraam ook uitgebreid aandacht besteed aan de archeologische opgravingen in de Turftuin. Dit trok de nodige belangstelling van het voornamelijk Roosendaalse publiek en regelmatig waren er lovende woorden voor deze activiteit. Mede dankzij een goede standplaats bij schouwburg De Kring, het goede weer en de Franse chansons vanuit de naburige kraam van de Alliance Française, kunnen we terugkijken op een geslaagde deelname.

8.8 Presentatie jaarboek.

Op donderdag 27 oktober werd het jaarboek 2015 gepresenteerd in dorps huis Nisipa. Na de opening door de voorzitter en een korte toespraak door Henk Baselier namens de redactie, werd het eerste exemplaar aangeboden aan gemeentelijk archeoloog Marco Vermunt. Dit vanwege het feit dat het jaarboek een artikel bevatte over de vondst uit de ijzertijd en als waardering voor alle inspanning die Marco Vermunt geleverd heeft ten behoeve van de diverse archeologische projecten in Nispen. Na de presentatie van het jaarboek verzorgde Ad Rooms een lezing over grote gezinnen. Aan het eind van de avond die werd bijgewoond door 42 belangstellenden, werden de jaarboeken uitgereikt aan de aanwezige leden.

8.9 Lezing Het Gezin XXL door Ad Rooms.

Aansluitend op de presentatie van het jaarboek verzorgde voormalig journalist Ad Rooms, bekend van zijn artikelen over het 'Rijke Roomse Leven' in dagblad BN De Stem, een lezing over grote gezinnen. Zijn verhaal over het ontstaan en het dagelijks leven van deze gezinnen bracht bij veel aanwezigen herinneringen naar boeven uit hun eigen verleden, al dan niet als lid van een groot gezin.

Ad Rooms stelde de vergoeding die hij ontving voor het houden van zijn lezing geheel beschikbaar aan de actie 'Operation Jake'. Tevens konden de aanwezigen een vrijwillige bijdrage doneren aan dit goede doel. Voorzitter René Leijdekkers kon na afloop van de lezing namens de kring een totaalbedrag van ongeveer € 325 overhandigen aan Wilbert Dam als bijdrage aan de operatiekosten van Wilberts zoon Jake Dam.

8.10 Deelname aan de regionale heemkundequiz.

Ook in 2015 nam onze heemkundekring deel aan de regionale heemkundequiz die op vrijdag 13 november gehouden werd in de aula van het Marklandcollege in Oudenbosch. Er hadden zich negentien teams aangemeld, waarvan er twee op het laatste moment verstek lieten gaan. Het Nispense team bestond uit Madeleine Dekkers–Schepers, Cees Sep, Piet Hectors, René Leijdekkers, Edwin Schepers, Toon van Wesel, Toine Rens en Inge Aerden.

Evenals in voorgaande jaren bestond de quiz uit theorievragen en enkele doeopdrachten. De quiz werd gewonnen door de heemkundekring Hoeven. De heerlijkheid Nispen eindigde als zesde. Na afloop konden alle deelnemers terugkijken op een geslaagde quizavond – sommigen spraken zelfs van de beste quiz sinds jaren – waarvoor de organisatie alle lof verdiende.

9. Uitgaven.

9.1 Jaarboek.

Op 27 oktober werd het 23^e jaarboek van onze heemkundekring gepresenteerd. Het boek bevatte artikelen over diverse onderwerpen over de geschiedenis van Nispen. Huub Klaassen leverde drie bijdragen. Hij maakte een uitgebreide analyse van de akte uit 1157 waarin Nispen voor het eerst in een schriftelijke bron wordt vermeld. In een tweede artikel ging Huub in op de unieke vondst van een woning uit de ijzertijd in Nispen en het derde artikel van zijn hand ging over de wegversperring uit de Tweede Wereldoorlog, waarvan de restanten nog zichtbaar zijn in het wegdek van de Bergsebaan. Maria Verbraak–van Eekelen schreef een biografisch artikel over fruitteler en uitvinder Jac van Agtmaal. In de serie over de bebouwingsgeschiedenis van Nispen behandelde Henk Baselier (verdwenen) panden in de Hollands Diepstraat en de Maststraat. Marius Broos schreef een stuk over de geschiedenis van de oude Donatusschool aan de Dorpsstraat. De kroniek 1914 werd verzorgd door Loes Gommeren–van Eekelen en Corrie Verbraak–van Haperen stelde de kroniek samen van 2014. Ook het jaarverslag 2014 van de vereniging was in het jaarboek opgenomen.

Het jaarboek had een omvang van 168 pagina's en verscheen in een oplage van 323 exemplaren. Van de 330 bestelde boekwerken, werden er zeven door de drukker afgekeurd, omdat zij niet voldeden aan de kwaliteitseisen. Marius Broos verzorgde de eindredactie en het drukklaar maken van de kopij. Het druk- en bindwerk werd uitgevoerd door de firma Altorffer uit Roosendaal.

9.2 Nieuwsbrief Nispens Heem Nieuws.

De nieuwsbrief Nispens Heem Nieuws verscheen in 2015 drie keer. In de nieuwsbrief werd het belangrijkste heemkundige en verenigingsnieuws opgenomen. De website en sociale media bleven echter de primaire informatiebronnen voor deze zaken.

De nieuwsbrief werd samengesteld door René Leijdekkers (eindredactie) en Inge Aerden. De geprinte oplage van Nispens Heem Nieuws daalde in 2015 naar 119. Het aantal leden en relaties dat de nieuwsbrief in digitale vorm ontving, steeg naar 210. Het printwerk werd verzorgd door Inkstation / Inkstore bv Roosendaal.

De bezorging van zowel het jaarboek als de nieuwsbrieven werd verzorgd door twaalf vrijwilligers. De distributie werd gecoördineerd door Ad Luijten–Stoffels.

10. Archeologie.

10.1 Unieke bebouwingssporen uit de ijzertijd ontdekt.

In het voorjaar van 2015 werden bij graafwerkzaamheden in verband met de bouw van de nieuwe huisartsenpraktijk op de nieuwbouwlocatie Rozenakker aan de Essenseweg enkele paalsporen ontdekt die een gelijkmatig patroon vormden. Uit nader onderzoek is gebleken dat het hier zou gaan om een tweeschepig huis van het type Haps-Oss/Ussen. Dat waren de

eerste tweeschepige huizen in het zandgebied van Zuid-Nederland, daterend uit de eindfase van de vroege ijzertijd tot de late ijzertijd (700 – 12 v.Chr.). Het Nispense huis zou ongeveer 16 meter lang en 8,5 meter breed zijn geweest. Dat wijkt niet veel af van het type van Haps. Het huis stond met de kop naar de zuidwesten gericht, waar de wind overwegend vandaan kwam. Als deze reconstructie klopt, dan is het grootste deel van het huis teruggevonden: de drie middenstaanders en delen van de westelijke, noordelijke en zuidelijke wanden.

Begin 2016 zal verder archeologisch onderzoek plaatsvinden in de hoop nog meer restanten terug te vinden. Het bestuur van de heemkundekring is blij met deze unieke ontdekking die nieuwe inzichten oplevert over de oudste geschiedenis van Nispen.

10.2 Samenwerking met archeologische werkgroep Essen.

De resultaten die de diverse archeologische onderzoeken in en rond Nispen de laatste jaren hebben opgeleverd, zijn ook in het buurdorp Essen niet onopgemerkt gebleven. Mede door aansporing van de Nispense amateurarcheoloog Huub Klaassen besloot de Koninklijke Heemkundige Kring Essen een werkgroep Archeologie in het leven te roepen. Bij de presentatiebijeenkomst in september, was dan ook een afvaardiging van ons bestuur aanwezig.

Vanwege de gezamenlijke (vroege) geschiedenis en de ervaring die Nispen al heeft opgedaan, zochten de Essenaren samenwerking met onze kring. In oktober vond een overleg plaats hoe de krachten op archeologisch gebied gebundeld kunnen worden. Dit heeft geleid tot enkele concrete actiepunten die vanaf begin 2016 zullen worden uitgevoerd.

10.3 Themawandeling Archeologisch Nispen.

In het kader van de serie winterwandelingen van vzw Kobie – de cultuurdienst van de gemeente Essen – vond op zondag 15 november onder leiding van dorpsgids Maria Gommeren een wandeling plaats met als thema Archeologisch Nispen. Ondanks de hevige regenbuien hadden zich toch nog zo'n dertig wandelaars verzameld bij de quarantainestallen in Essen voor een wandeling richting Nispen. Bij de Beatrixlinde werd de groep opgewacht door Huub Klaassen die bij de voormalige wegversperring aan de Bergsebaan iets vertelde over de historie van dit object. Na een koffiepauze in De Gouden Leeuw werd de wandeling vervolgd met een bezoek aan de Turftuin en het theater aan het Sprengepad. Hier vernamen de deelnemers van Huub Klaassen de nodige wetenswaardigheden over de ontdekte fundamenten van de voormalige Nispense kerk. Op het Kerkplein gaf Inge Aerden uitleg over de aangebrachte spreuk in het plein voor de kerk en werd ook nog reclame gemaakt voor de Dorpen Derby waarin Nispen finalist was. Vervolgens liep het gezelschap naar de nieuwe bebouwing aan de Rozenakker waar Huub Klaassen inging op de hier aangetroffen vondst van een boerderij uit de ijzertijd. Via de Heijbeeksestraat, de Antwerpseweg en het dorpscentrum van Essen, arriveerde de wandelgroep kort na vijven terug bij de quarantainestallen, een aangename en leerzame middag rijker.

11. Diverse.

11.1 Rabobank Clubkas Campagne.

Heemkundekring de Heerlijkheid Nispen heeft ook in 2015 deelgenomen aan de Rabobank Clubkas Campagne. Alle leden van Rabobank Roosendaal–Woensdrecht die vóór 1 maart 2015 lid waren, ontvingen van de bank een uitnodiging om te stemmen. Ieder lid had vijf stemmen die naar eigen inzicht verdeeld mochten worden over de deelnemende verenigingen. Stemmen kon van 2 tot en met 14 april en alleen via internet. De Nispense

heemkundekring behaalde 215 stemmen (29 meer dan in 2014). Dat was goed voor een 21e plek in de einduitslag en van de Nispense deelnemers scoorde alleen voetbalvereniging NSV beter. Omdat er meer clubs deelnamen en er door de leden meer stemmen werden uitgebracht, was het eindbedrag lager dan vorige keer, namelijk € 639. Piet Hectors, medewerker van de Rabobank en actief lid van onze heemkundekring, mocht tijdens de bestuursvergadering van 22 april namens de bank de cheque uitreiken aan voorzitter René Leijdekkers.

Het bestuur kijkt met tevredenheid terug op de Rabobank Clubkas Campagne en wil iedereen die gestemd heeft op onze vereniging daarvoor hartelijk bedanken! De bijdrage uit de Rabobank Clubkas Campagne zal besteed worden aan onderzoek, promotie en bescherming van het Nispens cultuurhistorisch erfgoed.

De Rabobank maakte in september 2015 bekend dat de kalender die zij al achttien jaar uitgeeft vanaf 2016 een andere vorm krijgt. Op eigen initiatief leverde Henk Baselier namens de vereniging altijd fotomateriaal aan ten behoeve van de kalender, waar de bank als tegenprestatie een vergoeding voor betaalde aan de heemkundekring. In 2015 werd deze donatie dus voor de laatste keer ontvangen. Het bestuur bedankt Henk Baselier voor zijn inspanningen en de bank voor de jaarlijkse sponsorbijdrage.

11.2 Contouren voormalige kerkgebouwen zichtbaar gemaakt.

Onze heemkundekring heeft een actieve rol gespeeld in de archeologische werkgroep van het project 'de heerlijkheid Nispen'. Op initiatief van de heemkundekring werden de funderingsresten van drie voorgangers van het huidige kerkgebouw die bij het archeologisch onderzoek werden blootgelegd weer zichtbaar gemaakt in de Turftuin. Een gedeelte werd opgemetseld, de rest werd door bestrating gemarkeerd. Ook werd er een informatiebord geplaatst. Hierdoor kunnen bezoekers een beter beeld krijgen van de historie van dit gebied in het centrum van Nispen. Deze werkzaamheden die uitgevoerd werden door enkele leden van onze vereniging maakten onderdeel uit van het project 'de heerlijkheid Nispen'.

11.3 Nieuwe straatnaam Sprengepad.

In januari werd door heemkundekring de heerlijkheid Nispen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roosendaal een verzoek ingediend om het wandelpad dat de Heijbeeksestraat verbindt met de achterzijde van de basisschool een officiële benaming te geven waar de term 'spreng', of een afgeleide daarvan, in voorkomt. Ons verzoek is vervolgens voorgelegd aan de Commissie Naamgeving die het college adviseert over vaststellen straatnamen en andere objecten in de openbare ruimte. Op 12 mei heeft het college, conform het advies van de commissie, beslist om voor het pad de naam 'Sprengepad' vast te stellen.

De heemkundekring is blij met deze naam omdat daarmee een stukje historie is vastgelegd. Uit historische gegevens is namelijk gebleken dat er in het verleden ook een wegje achter de toenmalige kerk heeft gelegen dat werd aangeduid met de naam 'De Sprenghe' of 'Sprengstraatje'. Naast de historische betekenis kunnen in de naamgeving ook nog symbolische betekenissen worden gevonden: het pad loopt pal naast het gebied van de voormalige kerk, die eeuwenlang het centrale punt of 'de bron' was voor religieuze activiteiten in Nispen en wijde omgeving en daarnaast loopt het pad naar het openluchttheater dat straks een bron van creativiteit voor het dorp zal zijn. Bij de opening van het gerenoveerde Kerkplein was het straatnaambord door de gemeente geplaatst.

11.4 Informatieborden over lokaal erfgoed bij het Kerkplein.

Op initiatief van onze heemkundekring werden er in het kader van het project 'de heerlijkheid Nispen' twee informatieborden geplaatst in de omgeving van het Kerkplein. Het eerste bord gaat over de restanten van een zogenaamde aspergeversperring uit 1939 die nog te zien zijn in het wegdek van de Bergsebaan ter hoogte van woonzorgcentrum De Pastorie. Bij dit bord in de pastorietaan is ook een kunstige reconstructie te zien van de versperring die bedoeld was om vijandige pantservoertuigen de doorgang te beletten. Het andere bord gaat over de kerkgeschiedenis van Nispen en staat bij de reconstructie van de contouren van het oude kerkgebouw.

Wij hopen dat vele dorpsgenoten en bezoekers via deze borden kennis nemen van dit stuk Nispense geschiedenis. De tijdelijke borden die eind mei geplaatst zijn, zullen begin 2016 vervangen worden door definitieve. Gemeentelijk archeoloog Marco Vermunt en Huub Klaassen leverden de tekstbijdragen. De vormgeving van de borden werd uitgevoerd door Pul's Art Nispen.

12. Vrijwilligers.

Het aantal personen dat zich structureel als vrijwilliger inzet voor onze heemkundekring bleef in 2015 op peil. Zonder het werk van deze mensen, zou het niet mogelijk zijn om de vereniging goed te laten functioneren. Als dank voor hun belangeloze inzet, ontvingen de vrijwilligers een kerstattentie in de vorm van een kerststol van bakkerij Suijkerbuijk en een kerstkaart ontworpen door René Leijdekkers.

Dit verslag is vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering op donderdag 25 februari 2016.

Het bestuur van heemkundekring de Heerlijkheid Nispen

Namens deze,

M.A.M. Leijdekkers, voorzitter

I.E.C.M. Aerden, secretaris